

Biodyn

DYRKINGSREGLER
for BIOLOGISK-DYNAMISK DRIFT -
ved bruken av varemerkene:
«BIODYN» og «DEMETER»

GENERELT

Arbeidet med biologisk-dynamisk jordbruk er en kontinuerlig bestrebelse der målet er å utforme tidsriktige driftsmåter på de enkelte gårdsbruk. Arbeidsgrunnlaget er de anvisninger som er gitt av Rudolf Steiner, forskningsresultater og praktiske erfaringer.

«Biodyn» og «Demeter» er beskyttede varemerker. «Biodyn» betegner hage- og jordbruksprodukter under omstilling mot biologisk-dynamisk drift, og «Demeter» betegner hage- og jordbruksprodukter fra fullt omstilt (godkjent) biologisk-dynamiske drift.

Varemerket «Biodyn» er her i landet registrert av Helios A/L og varemerket «Demeter» av Biologisk-Dynamisk Forening i Norge. Varemerkene forvaltes av Biologisk-Dynamisk Forenings Demeter-Forvaltning.

«Biodyn» og «Demeter» er internasjonalt registrerte varemerker, og de norske dyrkingsregler er derfor til en stor grad utformet etter gjeldende regler i andre land.

Den biologisk-dynamiske bestrebelsens individuelle karakter utelukker en definisjon av biologisk-dynamisk kvalitet knyttet til generelle retningslinjer. Merkingen vil derfor i strengeste forstand ikke være et uttrykk for biologisk-dynamisk kvalitet, men gi forbrukerne sikkerhet for at visse minstekrav følges.

En konsulent som er utpekt av Biologisk-Dynamisk Forenings Demeter-Forvaltning vil minst én gang i året besøke aktuelle gårder for dyrkingsavtale, kontroll og evt. veiledning. Vedr. kontroll er det konsulentens oppgave å samle informasjon som styret i Biologisk-Dynamisk Forenings Demeter-Forvaltning skal ta stilling til. I tvilstilfeller skal styret samråde seg med andre.

Retten til å bruke navnene «Biodyn» og «Demeter» på hage- og jordbruksprodukter får man først når man har skriftelig avtale med «Biologisk-Dynamisk Forenings Demeter-Forvaltning. Godkjenning gjelder for ett år av gangen.

For at de nødvendige opplysninger skal være lett tilgjengelige for tilsynet, skal brukeren føre en egen utarbeidet liste over de arbeider som har innvirkning på produktkvalitet, som vekstskifte, gjødselbehandling og gjødselmengder, preparatanvendelse, osv.

Retningslinjene for dyrking og husdyrhold er utarbeidet av Biologisk-Dynamisk Forening i Norge, og Biologisk-Dynamisk Forenings Demeter-Forvaltning er ansvarlig for avtaler og for kontroll av at reglene overholdes.

DYRKINGSREGLER

Parallelldyrking

Parallelldyrking - dvs. at det på gården dyrkes både etter biologisk-dynamisk og konvensjonelle retningslinjer - er utelukket utover en omstillingsperiode på maksimum 10 år. Under omstilling til biologisk-dynamisk drift må det ikke skje parallelldyrking av samme type produkter. Dispensasjon kan gis for korn og eng.

Omstillingstid

For at produkter fra et bestemt areal skal kunne godkjennes for «Biodyn»-merking, må gården foregående år ha vært i en god biologisk drift og inneværende sesong må det være dyrket etter biologisk-dynamiske retningslinjer. For «Demeter»-merking må det være dyrket etter biologisk-dynamiske retningslinjer i minst to år. Hvor lang en omstillingsperiode skal være, er imidlertid i stor grad avhengig av hva som tidligere er dyrket og hvordan. Det er styret i Biologisk-Dynamisk Forenings Demeter-Forvaltning i samråd med Biologisk-Dynamisk Forening - i tvilstilfeller også med annen ekspertise - som i hvert enkelt tilfelle avgjør hvor lang omstillingstiden må være før nevnte varemerker kan brukes.

Gjødselhåndtering

All gjødsling skal i første rekke sikte på å understøtte jordens fruktbarhet. Grunnlaget for gjødslingen er i første rekke husdyrgjødsel – da særlig fra ku, kompostert planteavfall, og ulike former for grønnkjødsling der forholdene tilsier det. I en biologisk-dynamisk drift forutsettes det at idèen om landbruksindividualiteten tilstrebes – dvs. at gårdens egne dyr hovedsaklig sørger for den nødvendige gjødsel. Biologisk-Dynamisk Forenings Demeter-Forvaltning skal individuelt vurdere i hvor stor grad tilført gjødsel utenfra kan aksepteres. Hvis gården tilføres gjødsel utenfra, skal denne komposteres minst 1 år med tilsetning av kompostpreparatene. Brukeren forplikter seg til å innhente flest mulige opplysninger om gjødselen for å unngå gjødsel med antibiotika, plantesykdomssmitte, o.l. Ensidig gjødsel - f.eks. fra fjørfeanlegg - må under alle omstendigheter komposteres med jord eller torv. Biologisk-Dynamisk Forenings Demeter-Forvaltning kan forlange undersøkelser av gjødselen for gift- eller medisinerester.

All gjødsling skal skje på bakgrunn av best mulig kvalitet i produktene, og ikke på hva som gir raskest mulig tilvekst. Dette tilsier en viss kompostering av husdyrgjødsel, kompostering av planteavfall, hensynsfull bruk av blautkjødsel, aerobe jordbunnsforhold etter grønnkjødsling og forsiktig bruk av nitrogenrik tilskuddsgjødsel. Blautkjødsel skal ikke anvendes direkte til potet- og grønnsakskulturer, og i god tid før såing av vinterkorn. Til vårkorn må blautkjødsel spres høsten før. Lann for overkjødsling av grønnsakskulturer skal være preparert under forhold hvor luft kommer til, og under tørre forhold brukes fortynnet. Det må ikke tilføres mer lann enn tilsvarende 1/4 nitrogen av normal grønnkjødsling med kompost (kompostkjødsel av storfe inneholder 0,5 - 1,5% N), og overkjødsling skal senest foretas 6 uker før innhøsting. Gjødsel fra fjørfe kan bare utgjøre 1/4 av den nitrogenmengde som normalt tilføres med kompostkjødsel.

I de retningslinjer som Rudolf Steiner har gitt for biologisk-dynamisk jordbruk, er ku og kugjødsel helt sentralt. I hvor stor grad en gård kan drives uten kugjødsel, er det opp til Biologisk-Dynamisk Forenings Demeter-Forvaltning å avgjøre i hvert enkelt tilfelle.

Syntetiske nitrogenforbindelser, lettoppløselige fosfater og høykonsentrert og rent kaliumsalt er helt utelukket i en biologisk-dynamisk driftsform. Suppleringsgjødsel og kalk må bare anvendes der det er nødvendig for å utbalansere ensidigheter i jordsmonnet. Fosfor kan gis i form av råfosfat, thomasfosfat og beinmel, kalium i form av steinmel og magnesium i form av steinmel og/eller dolomittkalk. Etter samråd med konsulent kan kaliummagnesia anvendes i spesielle tilfeller. Andre gjødselslag kan også være aktuelle etter samråd med konsulent fra Biologisk-Dynamisk Forenings Demeter-Forvaltning. Ved kalking må det siktes på å bruke relativt små mengder, og da heller kalke oftere.

Annen tilskuddsgjødsel av organisk og mineralsk opprinnelse kan brukes i begrensede mengder som tilskudd i husdyrgjødsel, kompost og grønn-gjødsel, men det må maksimalt utgjøre 1/4 av den samlede nitrogentilførsel. Slik tilskuddsgjødsel er bl.a. kjøttbeinmel, hornspen, blodmel og annet slakteriavfall, treaske, tangekstrakt, og næringsmiddelindustrirester som ikke inneholder kjemiske behandlingsmidler.

Latrine, kloakkslam og renovasjonskompost er det ikke tillatt å bruke.

De biologisk-dynamiske preparater

De biologisk-dynamiske sprøyte- og kompostpreparatene (500-507) er en vesentlig del av den biologisk-dynamiske jordbruksmetode, og det forutsettes at disse brukes i overensstemmelse med de anvisninger som er gitt av Rudolf Steiner og senere tilkommet forskning og praksis.

Frø og utplantingsplanter

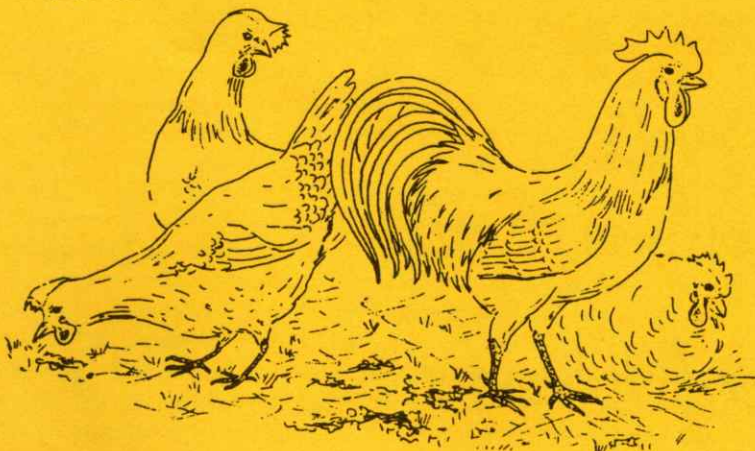
Såfrø og småplanter skal så langt som mulig stamme fra biologisk-dynamisk dyrking, men ved vanskelige dyrkingsforhold tillates en viss innførsel av småplanter utenfra. Hvor man er henvist til oppal av planter i vanlige gartnerier, må det undersøkes mulighet for avtale om selv å stå for jordblanding, og at småplantene ikke utsettes for kjemiske plantevernmidler og vekstregulerende midler. Fortrinnsvis må det ved løkproduksjon nyttes småplanter fremfor konvensjonell stikk-løk. Såfrø med beisemidler må ikke brukes. Et godt utgangsmateriale er nødvendig for den kvalitet som tilstrebes i biologisk-dynamisk jordbruksproduksjon.

Plantevern

Gjennom den biologisk-dynamiske jordbruksmetode opparbeides det etter hvert en bedret motstandsdyktighet av kulturene mot sopp-, bakterie-, virus- og skadedyrangrep. Forebyggende og direkte tiltak mot parasitter er basert på uttrekk/te fra helseplanter, mineralsk substans som kalksteinmel og algomin, aske av planteparasitter, biotekniske inngrep som bruk av rovmidd, snylteveps o.l., organiske klebemidler, samplanting og beskyttelsesduk over plantene (f.eks. fiberduk). Ugrasbekjempelse baseres på mekaniske, termiske og biologiske metoder. Også andre tiltak enn nevnte kan være aktuelle etter samråd med konsulent fra Biologisk-Dynamisk Forenings Demeter-Forvaltning. Bruk av kjemisk/syntetiske midler mot ugras og planteparasitter er ikke tillatt. Midler som Derris, organisk Pyrethrum, nikotin og Aldecid brukes normalt ikke i en biologisk-dynamisk driftsform, men under forberedelse mot omstilling vil slike midler gjøre omstillingen lettere enn ved bruk av andre vanlige kjemiske midler. Unntak fra disse regler krever spesialavtale med Biologisk-Dynamisk Forenings Demeter-Forvaltning. Etter bruk av biocider er produktene fra de behandlede arealer underkjent for **minst** ett år, men alt etter type og styrke skal Biologisk-

Dynamisk Forenings Demeter-Forvaltning ta stilling til hvor lang tid underkjennelsen skal gjelde. Som fôrmidler blir biocidbehandlede planter regnet som innkjøpt fôr.

HUSDYRPRODUKTER

Forholdene for dyrene må legges til rette for trivsel, god helse og utfoldelsesmuligheter i samsvar med dyrets egenart.

Foreløpig har vi ikke her i landet omsetning av større betydning av husdyrprodukter fra biologisk-dynamisk drevne gårder, og detaljerte regler er derfor ikke utformet. Hovedprinsippet fra andre land med Demeter-merking er at innkjøpte konvensjonelle daglige fôrmidler ikke må utgjøre mer enn 10% av totalfôret regnet i tørrstoff. Dette prinsipp må også tilstrebes her i landet der det er praktisk mulig, men Biologisk-Dynamisk Forenings-Demeter-Forvaltning vil i hvert tilfelle vurdere hva som er realistisk på den enkelte gård for at husdyrprodukter skal få «Biodyn» eller «Demeter» merking, og hva som kreves for god gjødselkvalitet. Som innkjøpt fôr tillates ikke pektinavfall, urinstoff, fôrmidler som inneholder antibiotika eller syntetiske fargestoffer, og til storfe heller ikke fôr av animalsk opphav.

Biologisk-Dynamisk Forenings Demeter-Forvaltning. Konsulent Emil Mohr

**1940 Bjørkelangen - Tlf. 02/75 67 23 el. 02/75 51 65.
Postgiro 44 35 582.**

I Forbrukerens interesse

Veiledning og kontroll i forbindelse med bruken av Demetermerket tjener både produsentens og forbrukerens interesse. Pengene til dette arbeidet vil hovedsakelig bli fremskaffet ved hjelp av avgifter, og dette vil føre til litt høyere priser. For at prisstigningen skal bli minst mulig, er det ønskelig at de som har mulighet, gir gavepenger til dette arbeidet. Giverne vil en gang om året få tilsendt en oversikt over godkjente gårder og reviderte Demeter-regler.